

Ihminen luonnonvalinnassa

■ Erkki Annila

Akatemiaprofessori Johanna Mappes kirjoittaa *Tieteessä tapahtuu* -lehdessä (1/2009), ettei sosiaalidarwinismilla ja Natsi-Saksan rodunjalostusaatteilla ”ole muuta tekemistä luonnonvalinnan tai darwinismin kanssa kuin analogia ’heikkojen’ karsitumisesta. Sosiaalidarwinismissa ja eugeniikassa ihminen, ei luonto, otti ohjat käsiinsä ja pyrki karsimaan ominaisuuksia, jotka omasta subjektiivisesta näkökulmastaan näki vääräksi tai huonoksi.”

Myös ihminen on osa luontoa, siksi se mitä ihminen on tehnyt ja tekee, on myös luonnollista. Ihmisen menneet pyrkimykset perinnöllisten ominaisuuksien parantamiseen ja oman perimän suosimiseksi eivät ole ainutlaatuisia. Vastaavaa tapahtuu myös eläimillä. Simpanssilauma tappaa naapurilauman jäseniä, jopa kokonaisen lauman, silloin kun se kokee itsensä vahvemmaksi (kansanmurhat). Leijonauros tappaa edellisen laumanjohtajan siittämät poikaset (oman alkuperän ja rodun paremmuus). Susi-

laumassa vain johtajapari saa lisääntyä (vajavaisen sterilisaatio). Kotkapesueessa voimakkain poikanen tappaa omia sisaruksiaan heikommas-
ta päästä, jos ravinnosta on puutetta. Esimerkkejä ei ole vaikea löytää.

Jos taas ihminen kokonaisuudessaan ei ole osa luontoa, niin silloin ihminen on jotakin muutakin kuin pelkkä evoluution tuote. Mappes kirjoittaa, että ”luonnonvalinta on tuottanut myös auttamishalun, ... myötätunnon ja sosiaalisuuden”. Jos nämä ovat luonnonvalinnan tulosta, eikö myös silloin ihmisen käyttäytyminen kokonaisuudessaan, ”pahoine tekoineenkin”, ole sitä. Kysymys, perustuuko käsitys, että myös ihmisen niin sanotut henkiset ominaisuudet ovat luonnonvalinnan tulosta, tieteelliseen näyttöön vai uskoon siihen, että evoluutio on selitys kaikkeen, jää epäselväksi.

Kirjoittaja on emeritusprofessori.